

Strategisk miljøvurdering Natura 2000-plan 2022-2027

Egtved Ådal
Natura 2000-område nr. 238
Habitatområde H238

Udgiver: Miljøstyrelsen

Redaktion: Miljøstyrelsen Sydjylland

Forsidefoto:

Sure overdrev i Egtved Ådal.

Fotograf: Miljøstyrelsen Sydjylland

ISBN: 978-87-7564-938-9

Baggrundskort: © Styrelsen for Dataforsyning og Effektivisering.

Indhold

1. Miljørapport for Forslag til Natura 2000-plan 2022-2027	4
1.1 Ikke teknisk resumé.....	4
1.2 Planens indhold, hovedformål og andre relevante planer	5
1.2.1 Anden lovgivning	6
1.2.2 Andre relevante planer	6
1.3 Nuværende naturtilstand i Natura 2000-området og Nul-alternativ	8
1.3.1 Nuværende naturtilstand jf. basisanalysen.....	8
1.4 Den sandsynlige væsentlige indvirkning på miljøet	10
1.4.1 Flora, fauna og biologisk mangfoldighed.....	10
1.4.2 Befolkningen	11
1.4.3 Menneskets sundhed	11
1.4.4 Jordbund, vand, luft og klimatiske faktorer	11
1.4.5 Materielle goder og kulturarv	12
1.4.6 Landskab.....	12
1.4.7 Arter	13
1.4.8 Fredninger, fredede områder og vildtreservater	13
1.5 Eksisterende miljøproblemer	13
1.5.1 Planens påvirkning af truslerne i området	14
1.6 Internationale miljøbeskyttelsesmål.....	14
1.7 Planens indvirkning på miljøet.....	15
1.8 Foranstaltninger der modsvarer negativ indvirkning på miljøet	22
1.9 Miljøvurderingens gennemførelse og grundlag for prioriteringer og valg.....	23
1.10 Overvågning	24

1. Miljørapport for Forslag til Natura 2000-plan 2022-2027

Den enkelte Natura 2000-plan er ifølge lovbekendtgørelse nr. 1976 af 27. oktober 2021 om miljøvurderinger af planer og programmer og af konkrete projekter (VVM) underlagt krav om miljøvurdering. SMV rapporten skal indeholde oplysninger, der følger af lovens bilag 4.

Natura 2000-planen er en overordnet statslig plan, som skal gennemføres gennem kommunale og andre ansvarlige myndigheders handleplaner, der har fokus på forventede forvaltningsindsatser og initiativer, fordeling af indsatser mellem ansvarlige myndigheder og tidsfølgen for gennemførelsen. Der kan således ikke i forbindelse med den statslige plan foretages en konkret vurdering af indsatsernes miljøpåvirkning, da de statslige Natura 2000-planer ikke fastlægger, hvor den konkrete indsats skal gennemføres.

Natura 2000-område nr. 238 Egtved Ådal er udpeget som habitatområde nr. 238 Egtved Ådal.

Natura 2000-området er ikke placeret nær den danske grænse. Området er ikke biologisk eller geografisk forbundet med områder, herunder Natura 2000-områder, i udlandet.

Udpegningsgrundlaget indeholder ikke træk- og ynglefugle, som bevæger sig på tværs af landegrænser.

Planen indeholder ikke indsatser, som vurderes at have en grænseoverskridende effekt for bæklampret og odder.

Indsatsprogrammet i Natura 2000-planen består udelukkende af tiltag, som vurderes at kunne påvirke lokalt.

Det vurderes derfor, at planen ikke har grænseoverskridende påvirkning.

1.1 Ikke teknisk resumé

Natura 2000-planen medvirker til at sikre, at arter, fugle og naturtyper, som er omfattet af udpegningsgrundlaget for Natura 2000-området på sigt opnår gunstig bevaringsstatus på biogeografisk niveau. Derudover har de planlagte indsatser en positiv effekt for den øvrige natur, fugle og arter, der findes i området, og Natura 2000-planen medvirker således til at sikre den biologiske mangfoldighed generelt.

Der beskrives en indsats for at sikre synergieffekter, samt muligheden for at skabe større sammenhæng i naturen og sikre en mere naturlig dynamik i områderne f.eks. ved udlægning af arealer med urørt skov, udtagning af kulstofholdig lavbundsjord og genskabelse af hensigtsmæssig hydrologi. Dette kan ske gennem eksisterende og kommende tilskudsordninger, vedrørende plejeindsatser og lavbundsarealer samt aftaler om urørt skov. Udtagning af lavbundsarealer vil desuden sikre, at CO₂ bindes i jorden, og indsatsen forventes dermed at have en positiv klimaeffekt. Denne indsats kan ligeledes medføre udpining af jordbunden, til gavn for arter tilknyttet næringsfattige forhold. Gennemførelse af indsatserne vil potentielt kunne have en positiv påvirkning på søer og vandløb, i og omkring Natura 2000-området. Dermed kan indsatserne potentielt bidrage

til realisering af vandområdeplanen for området, i form af udledning af en lavere mængde næringsstoffer til vandmiljøet.

Indsatserne beskrevet i planen kan også være medvirkende til, at øge landskabsværdien ved, at skabe vilkår for et varieret landskab bestående af forskellige landskabstyper. Planen vil potentielt give befolkningen adgang til en mere varieret og spændende natur, og kan indirekte bidrage positivt til menneskers sundhed gennem et større incitament til rekreative aktiviteter, samt forbedring af områdets biodiversitet og genskabelse af mere robuste økosystemer. Desuden kan Natura 2000-planens indsatser modvirke tilgroning af fortidsminder, og medvirker dermed til at sikre kulturarven.

Natura 2000-planens gennemførelse vurderes, at komplimentere og understøtte de eksisterende fredninger og andre igangværende plejeforanstaltninger i Natura 2000-området. Realisering af indsatsprogrammet i planen kan potentielt medvirke, til en kumulativ positiv påvirkning i samspil med konkrete projekter, samt vandområdeplanen for området.

1.2 Planens indhold, hovedformål og andre relevante planer

Indhold

Natura 2000-planen består af målsætninger for det enkelte Natura 2000-område og områdets udpegningsgrundlag, samt et indsatsprogram, der angiver retningslinjer for planens gennemførelse i planperioden 2022-2027. Målsætningerne består af overordnede målsætninger for hele Natura 2000-området samt konkrete målsætninger og afvejning af modstridende naturinteresser. Retningslinjerne om naturområdernes forvaltning i indsatsprogrammet, har både konkret og generel karakter. Endelig indeholder Natura 2000-planen et oversigtsskema, der viser naturtyper og arter på områdets udpegningsgrundlag.

Hovedformål

For området findes følgende overordnede målsætninger i forslag til Natura 2000-planen.

- Naturtyper og arter på udpegningsgrundlaget skal bidrage til at opnå gunstig bevaringsstatus på biogeografisk niveau.
- At området udgør et værdifuldt ådalslandskab, der rummer en række karakteristiske naturtyper.
- At sikre arealerne for områdets lysåbne naturtyper og skovnaturtyperne.
- At forekomsterne af naturtyperne surt overdrev (6230), bræmmer (6430), kildevæld (7220), ege-blandskov (9160) og elle- og askeskove (91E0) sikres, da de optræder med biogeografiske store forekomster i området.
- At udvide arealet med surt overdrev (6230) og rigkær (7230), da naturtyperne er prioriterede i EU eller i stærkt ugunstig bevaringsstatus.
- Områdets økologiske integritet sikres i form af en for naturtyperne hensigtsmæssig hydrologi og drift/pleje, en lav næringsstoffbelastning og gode sprednings- og etableringsmuligheder for arterne.
- Den økologiske integritet sikres derudover god vandkvalitet gennem reduceret tilførsel af næringsstoffer og miljøfarlige stoffer, hvilket reguleres gennem vandområdeplanerne.

1.2.1 Anden lovgivning

Natura 2000-planen er bindende for myndighederne. Det vil sige, at alle myndigheder skal lægge Natura 2000-planen til grund i arealdrift på egne arealer, naturforvaltning eller ved udøvelse af deres beføjelser i henhold til lovgivningen i øvrigt. Offentlige lodsejere er bundet af planens målsætninger og kan vælge at gennemføre disse direkte i egne drifts- og plejeplaner. På lovområder som f.eks. fiskeriloven og vildtforvaltningsloven, hvor staten er myndighed, kan der følges op med nationale strategier.

Natura 2000-planen tilsidesætter ikke øvrig lovgivning, og den indsats, som iværksættes for at sikre planens gennemførelse, skal have de fornødne tilladelser, dispensationer m.v., på grundlag af konsekvensvurderinger, hvor dette er nødvendigt i henhold til lovgivningen herom. I det omfang, indsatsen entydigt kan defineres som nødvendig for lokalitetens forvaltning, er en konsekvensvurdering efter habitatdirektivet ikke påkrævet, men der kan kræves tilladelse eller godkendelse efter anden lovgivning.

Der er ikke gennemført vurdering i henhold til habitatdirektivets artikel 6.3 af de enkelte Natura 2000-planer, idet planer, som direkte er forbundet med eller nødvendige for Natura 2000-områdets forvaltning, ikke er omfattet af kravet om screening og evt. konsekvensvurdering.

1.2.2 Andre relevante planer

Anden generations Natura 2000-planer for 2016-2021 blev vedtaget i april 2016, og de opfølgende kommunale handleplaner blev endeligt vedtaget i foråret 2017.

Første generations Natura 2000-planer (2010-2015) fastlagde rammerne for en række grundlæggende indsatser, som f.eks. rydninger, forbedrede hydrologiske forhold og iværksættelse af plejetiltag. Disse indsatser blev fastholdt og videreført i anden generations Natura 2000-planer (2016-2021). I tredje generation Natura 2000-planer igangsættes nye indsatser med særlig fokus på fortsat pleje til sikring af beskyttede naturtyper, fugle og arter, sikring af naturlig dynamik og større sammenhængende arealer fx udlægning af arealer til urørt skov, udtagning af lavbundsjord og ved at sikre en mere hensigtsmæssig hydrologi.

Natura 2000-planer, som omfatter fredskovpligtige arealer, og dermed er omfattet af skovloven, skal revideres med 12 års mellemrum, jf. skovlovens § 16, stk. 2. Det betyder således, at Natura 2000 skovplanerne, som er en del af 1. generations Natura 2000-planer, er gældende fra 2010 til udgangen af 2021 og at der i forbindelse med udarbejdelse af tredje generations Natura 2000-planer, også vil ske en revision af den del af Natura 2000-planerne, som omfatter fredsskovpligtige arealer.

Vandområdeplaner og EU's havstrategi

Natura 2000-området ligger i Vejle Kommune og inden for vandområdedistrikt Jylland og Fyn. Vandområdets økologiske og kemiske tilstand fremgår af vandområdeplanen for området. For de Natura 2000-områder som også er omfattet af en vandområdeplan og Danmarks Havstrategi, er målsætninger og retningslinjer for indsatser om vandkvalitet, næringsstoffer, miljøfremmede stoffer, hydrologi og fysiske forhold samlet i vandområdeplanen og/eller i basisanalysen med tilhørende indsatskatalog og havstrategien. Disse mål og indsatser vil bidrage til at forbedre vandmiljøet og vandkvaliteten i Natura 2000-områderne og understøtte Natura 2000-planens målsætninger.

Landsplandirektiver og kommuneplaner

Natura 2000-områderne, der er udpeget i medfør af miljømålsloven, skal fremgå af landsplandirektiver og kommuneplaner. I henhold til Bekendtgørelse om planlægning nr. 1157 af 1. juli 2020, må kommuneplaner ikke stride mod en Natura 2000-plan, jf. lov om miljømål m.v. for internationale naturbeskyttelsesområder (miljømålsloven), en handleplan efter samme lovs § 46 a eller regler udstedt i medfør af samme lovs § 36, stk. 3, eller stride mod en Natura 2000-skovplan, jf. kapitel 4 i lov om skove. Af redegørelsen til planforslag, der ikke er direkte forbundet med eller nødvendig for et Natura 2000-områdes forvaltning, skal jf. bekendtgørelse om administration af planloven i forbindelse med internationale naturbeskyttelsesområder samt beskyttelse af visse arter, indgå en vurdering af planforslagets virkninger på området under hensyn til områdets bevaringsmålsætninger.

Klimasikring

Regeringen har i december 2012 udgivet en handlingsplan for klimasikring af Danmark. Planen indeholder en lang række regeringsinitiativer, der skal medvirke til at skabe bedre rammer for klimatilpasningen lokalt. De enkelte kommuner har udarbejdet en klimatilpasningsplan. En vurdering af samspelet mellem den kommunale klimatilpasningsplan og Natura 2000-planen forudsætter kendskab til, hvor de forudsatte indsatser i Natura 2000-planen konkret vil blive gennemført sammenholdt med de indsatser, der skal gennemføres som led i klimatilpasningsplanen.

Kommunal klimatilpasningsplan

Såfremt konkrete projekter som led i den kommunale klimatilpasningsplan kan påvirke udpegningsgrundlaget for Natura 2000-området væsentligt, skal der gennemføres en konsekvensvurdering af projektet, inden det kan gennemføres. Dette gælder dog ikke, hvis projektet gennemføres som led i Natura 2000-planen og dermed har som delformål at sikre, at naturtyper og arter opnår gunstig bevaringsstatus.

Natur- og Biodiversitetspakke

I december 2020 blev der indgået aftale om Natur- og biodiversitetspakken, som har til formål at fremme natur og biodiversitet i Danmark og bidrage til at bremse naturens tilbagegang. Natur- og biodiversitetspakken skal gennemføres i perioden 2021-2024. Med Natur- og Biodiversitetspakken er der bl.a. afsat midler til udpegning af naturnationalparker, udlægning af urørt skov, forbedring af havmiljøet og udarbejdelse af strategi for forvaltning af truede arter.

Det fremgår af Lov om naturnationalparker, at ansøger, i forbindelse med ansøgningsfasen til etablering af naturnationalparken, skal udarbejde en projektbeskrivelse for etablering af naturnationalparken, samt en forvaltningsplan for området. Planen skal tage højde for internationale naturbeskyttelsehensyn, herunder skal det fremgå af redegørelsen, om forvaltningsplanens gennemførelse er afhængig af tilladelser, godkendelser eller dispensationer ligesom der skal indgå en beskrivelse af nuværende status for naturen i området. Forvaltningsplanen er tiltænkt at skulle sikre en vildere naturforvaltning, bl.a. i Natura 2000-områder. Det fremgår i den forbindelse af lov om naturnationalparker, at det forudsættes, at den vildere naturforvaltning er i overensstemmelse med bevaringsmålsætninger i Natura 2000-planen for berørte områder.

Forbud mod gødskning, sprøjtning og omlægning af §3-arealer

Pr. 1. juli 2022 træder et forbud mod sprøjtning, gødskning og omlægning af § 3-arealer i kraft. Forbuddet vil gælde alle arealer, der er omfattet af naturbeskyttelseslovens § 3, stk. 2 og 3 og vil i praksis hovedsageligt have betydning for ferske enge og strandenge, hvor der i dag kan være en lovlig drift med sprøjtning, gødskning og/eller omlægning. For de øvrige § 3-beskyttede naturarealer gælder der som udgangspunkt allerede et sådant forbud. En delmængde af de § 3 strandenge kan også være kortlagt som habitatnatur, mens de ferske enge ikke har en tilsvarende habitatnaturtype. Lovændringen forventes at have en gavnlig synergieffekt på Natura 2000-områderne, herunder evt.

fugle og arter på udpegningsgrundlaget, samt de kortlagte habitatnaturtyper, både i form af en direkte effekt på de kortlagte strandenge og indirekte ved at mindske eventuel randpåvirkning.

1.3 Nuværende naturtilstand i Natura 2000-området og Nulalternativ

I basisanalysen, der danner grundlag for Natura 2000-planen, er der foretaget en nærmere gennemgang af den nuværende naturtilstand i området.

1.3.1 Nuværende naturtilstand jf. basisanalysen

Naturtilstanden for de lysåbne naturtyper er god på ca. 70% af det kortlagte areal, mens resten overvejende har moderat naturtilstand. De primære trusler mod områdets lysåbne naturtyper er tilgroning med vedplanter og høj græs- og urtevegetation. Delarealer er truet af direkte påvirkning fra naboarealer, og afvanding med tydelig effekt på fugtigbundsvegetationen, kan være en trussel i vådbunds naturtyperne.

Naturtilstanden er god på knap 80% af arealet med surt overdrev (6230), og de resterende arealer er hovedsageligt i moderat naturtilstand, kun få procent er i høj eller ringe naturtilstand. Arealerne i høj og god naturtilstand adskiller sig bl.a. ved forekomst af nogle meget følsomme arter og er generelt mindre påvirket af drift på naboarealer.

Naturtilstanden på ca. 80% af de tørre heder (4030) er god, og på resten er den moderat. Arealerne i god naturtilstand har en god arts sammensætning og gode strukturer, såsom få vedplanter og fravær af invasive arter, og er uden direkte påvirkning fra dyrkede naboarealer.

Græs-indlandsklit (2330) er i moderat naturtilstand, og har få positive arter.

Naturtilstanden, i tidvis våd eng (6410), er fordelt med 6% i høj naturtilstand, 13% i god naturtilstand, 63% i moderat naturtilstand og 18% i ringe naturtilstand. Den høje naturtilstand, skyldes flere positive arter og en let forbedret hydrologi. Arealet i ringe naturtilstand skyldes primært påvirkningen fra drift på naboarealer. Arealerne i god naturtilstand har generelt lavere vegetationshøjde og flere positive arter end arealerne i moderat naturtilstand.

Naturtilstanden er god i 80% af kildevældene (7220), moderat i 16% og hhv. høj og ringe i de sidste få procent. Der er ikke nogen generelle parametre, der adskiller arealerne i god og moderat naturtilstand, nogle arealer i god naturtilstand har f.eks. færre problemarter og andre en mere naturlig hydrologi.

Naturtilstanden er god i ca. 40% af alle rigkær (7230) og moderat i resten. Arealerne i god naturtilstand er generelt karakteriseret ved at have flere positive arter og en lavere vegetation, sammenlignet med arealerne i moderat naturtilstand.

For hængesæk (7140) er naturtilstanden god på 70% af arealet og moderat på resten. Alle arealerne har gode strukturer med stor dækning af sphagnum og naturlig hydrologi. Arealer med moderat naturtilstand har færre positive arter og flere problemarter, end arealerne i god naturtilstand.

Desuden er der kortlagt urtebræmmer (6430), men denne naturtype har ikke et tilstandssystem.

Naturtypen kalkoverdrev (6210) er ikke kortlagt i tredje kortlægning. Arealerne, der i anden kortlægning var kortlagt som kalkoverdrev, lever op til definitionen for surt overdrev (6230) og er derfor kortlagt som denne naturtype.

I området er der kortlagt stilkege-krat (9190), elle- og askeskov (91E0), bøg på mor (9110), bøg på mor med kristtorn (9120), skovbevokset tørvemose (91D0) og ege-blandskov (9160).

Den primære skovnaturtype er elle- og askeskov (91E0). Der er registreret 1-5 store træer/ha på omtrent 10% af arealet. Der er registreret 1-5 stk. stående dødt ved/ha på godt 90% af arealet. Der er registreret 6-10 stk. stående dødt ved/ha på godt 5% af arealet. Der er registreret >10 stk. stående dødt ved/ha på knap 5% af arealet. Der er registreret 1-5 stk. liggende dødt ved/ha på godt 55% af arealet. Der er registreret 6-10 stk. liggende dødt ved/ha på knap 40% af arealet. Der er registreret >10 stk. liggende dødt ved/ha på godt 5% af arealet.

I henhold til seneste Artikel 17-afrapportering til EU om habitatnaturtypernes tilstand, mangler der generelt store træer og dødt ved i skovhabitattyperne.

For de resterende skovnaturtyper er der på størstedelen af arealerne registreret <1 eller 1-5 store træer pr. ha, 1-5 eller 6-10 stykker liggende dødt ved/ha, og 1-5 stykker stående dødt ved /ha.

Inden for området er der kortlagt 18 småsøer med næringsrig sø (3150). De er naturtilstandsberegnet med hhv. 3 i høj naturtilstand, 8 i god naturtilstand, 6 i moderat naturtilstand og 1 i ringe naturtilstand. Søerne i moderat til ringe naturtilstand vurderes generelt at være truet af eutrofiering.

Habitatnaturtypen vandløb med vandplanter (3260) er registreret på 19 km i Svinkær Bæk, Egtved Å, Vejle Å og Fyle Bæk.

På udpegningsgrundlaget for Natura 2000-området findes bæklampret og odder.

Bæklampret er registreret 5 steder i området. Da artens krav til vandkvalitet, fouragering og gydning generelt er opfyldt, vurderes der at være gode forudsætninger for en bestand af bæklampret. Der vurderes således ikke at være trusler for artens fortsatte og udbredte forekomst i områdets vandløb. I henhold til DCE Aarhus Universitets NOVANA-afrapportering er bæklampretten vidt udbredt og almindelig i danske vandløb i både den kontinentale og atlantiske zone af Jylland og mere spredt i den del af den kontinentale region, som omfatter Fyn, Sjælland og Bornholm. Der er ikke tegn på tilbagegang i artens udbredelsesområde siden perioden 2004-2009, hvis der kigges på det samlede billede for både kortlægningen og kontrolovervågningen. Artens udbredelse på landsplan vurderes derfor at være stabil i såvel den atlantiske som den kontinentale biogeografiske region.

Der er fundet spor/ekskrementer fra odder på to lokaliteter i området ved Vejle Å og Egtved Å. Der er tidligere registreret odder på de samme to lokaliteter. Det vurderes, at arten benytter området i større grad end illustreret ved overvågningen, og ud fra områdets karakter med mange vandløb, småsøer og uforstyrrede skjulesteder, vurderes der at være en stabil forekomst af odder i området. Der vurderes således umiddelbart ikke at være trusler for artens forekomst i området. I henhold til DCE Aarhus Universitets NOVANA-afrapportering er odder udbredt i hele Jylland i både den atlantiske og den kontinentale biogeografiske region. Odder har øget sin udbredelse i den kontinentale biogeografiske region siden 2011-2012. Arten har nu en stabil bestand på Fyn og ses også sporadisk på Sjælland.

En række naturtyper og levesteder for arter og fugle, som området er udpeget for at beskytte, kræver vedvarende drift for at sikre eller genoprette gunstig bevaringsstatus. Det gælder fx en

række lysåbne naturtyper. Samtidig kræver andre naturtyper og levesteder i moderat til dårlig tilstand tiltag, der kan imødegå forringelse.

Hvis ikke indsatsprogrammet i Natura 2000-planen for tredje planperiode realiseres, er der risiko for, at den gode naturtilstand på en stor andel af naturarealerne ikke fastholdes eller forbedres, hvilket medfører en risiko for, at der ikke sikres levesteder for områdets mange arter, herunder fredede og rødlistede arter. Endvidere vil der være risiko for, at sikring af egnede levesteder, samt bestandene af bæklampret og odder ikke fastholdes og at bevaringsstatus for arterne forringes på biogeografisk niveau.

Der er ligeledes risiko for, at naturtilstanden ikke vil blive forbedret på bl.a. tør hede (4030), hvor der arbejdes mod, at forbedre naturtilstanden ved ændret drift eller pleje. Naturtilstanden vil givetvis heller ikke forbedres på surt overdrev (6230) og tør hede (4030), da der er behov for en indsats mod invasive arter og fremadrettet sikring af hensigtsmæssig drift generelt.

Indsatsprogrammet i Natura 2000-planen har herudover fokus på, at sikre synergieffekter, skabe større sammenhæng i naturen og sikre en mere naturlig dynamik i områderne f.eks. ved genskabelse af hensigtsmæssig hydrologi, udtagning af lavbundsjord og udvidelse af arealer med urørt skov. Hvis ikke dette realiseres, er der en risiko for, at de positive effekter af dette vil udeblive på bl.a. elle- og askeskov (91E0), tidvis våd eng (6410) og kildevæld (7220), hvor uhensigtsmæssig hydrologi udgør et problem, samt for flere arter, der lever i området herunder odder. Manglende realisering af indsatser, som urørt skov og skovnaturtypebevarende drift og pleje kan yderligere betyde, at flere strukturer, der understøtter biodiversitet i skov, såsom flere store træer og mere dødt ved, ikke sikres eller skabes til gavn for skovnaturtyper og arter tilknyttet skov. Omvendt betyder den manglende realisering af indsatser, at stisystemer og våde skovnaturtyper ikke påvirkes ved at blive vådere, som følge af sikring af hensigtsmæssig hydrologi. Adgangsforhold vil derfor være uændret.

Hvis ikke planens indsats om omlægning af lavbundslande fra omdriftsarealer til naturarealer realiseres, er der risiko for, at en forbedring af levestederne for bl.a. odder, og bæklampret, forbedring af vandkvaliteten og mindskelse af randpåvirkningerne af naturen fra tilstødende arealer, samt den forventelige mindre udledning af CO₂, udebliver.

Hvis ikke indsatsprogrammet i planen, for tredje planperiode realiseres, er der risiko for at den biologiske mangfoldighed i området generelt stagnerer, hvilket for befolkningen kan betyde, at de ikke får adgang til naturområder af højere kvalitet. Der er risiko for, at landskabet vil fremstå mindre varieret og at tilgroning af fortidsminder ikke i samme omfang vil modvirkes. Der er endvidere risiko for, at det forventede bidrag til opfyldelse af fredningsformål og kumulative effekter, udebliver. Endelig vil planens bidrag til realisering af vandområdeplanerne udeblive.

1.4 Den sandsynlige væsentlige indvirkning på miljøet

I dette afsnit beskrives de øvrige miljøforhold i og udenfor Natura 2000-området, der kan blive væsentligt berørt af Natura 2000-planen.

1.4.1 Flora, fauna og biologisk mangfoldighed

Natura 2000-planen indeholder indsatser, der skal sikre en hensigtsmæssig hydrologi, drift og pleje i området hvilket bl.a. har til formål, at der skabes bedre vilkår for flere naturtypekarakteristiske arter og bedre levesteder for områdets fauna.

Herudover vurderes det, at udtagning af lavbundsarealer vil kunne bidrage til, at skabe større sammenhæng mellem de eksisterende naturarealer, ligesom randpåvirkningerne af naturen for tilstødende arealer med landbrugsdrift formentlig vil mindskes.

Der arbejdes på at opnå størst mulig naturmæssig robusthed, hvilket bl.a. kan ske ved udlægning af urørt skov. Dette vil medføre at skovdriften ophører og i vidt omfang skal overlades til sig selv og potentielt med tiltag, der skal fremskynde processen, ved f.eks. veteranisering af træer og nedlægge grøfter. Denne indsats samt indsatsen om, at sikre en skovnaturtypebevarende drift og pleje, vil formentlig være til gavn for skovnaturtyperne og flere af områdets arter og fugle.

Planens indsats om at sikre egnede levesteder for områdets fugle og arter samt udarbejdelse af en national strategi for forvaltning af truede og rødlistede arter bidrager positivt i forhold til forvaltning af arterne.

Særlige arter i området er behandlet under afsnittet "Særlige arter".

1.4.2 Befolkningen

Natura 2000-område N238 Egtved Ådal er beliggende i Vejle Kommune, der har et indbyggertal på ca. 117.000.

Natura 2000-planen har fokus på sikring af den eksisterende udpegede natur i området. Sikringen af den eksisterende natur kan have betydning for arealanvendelsen, idet der kan forekomme arealer, som i forbindelse med gennemførelsen af planen vil blive omfattet af en plejeindsats, som f.eks. vil kunne medføre en ændret drift på arealerne. Ligeledes kan udtagning af lavbundsjord samt udlægning til urørt skov potentielt, og i mindre områder, få en indvirkning på befolkningen.

Miljøstyrelsen arbejder på en løbende opdatering af oversigt over naturtyper, arter og fugle som findes i en væsentlig forekomst i Danmark og om der er behov for yderligere sikring mod forstyrrelser med fokus på træk- og ynglefugle samt pattedyr. Denne indsats vil også potentielt kunne medføre en ændring i adgangsforholdene.

1.4.3 Menneskets sundhed

Ådalens bynære beliggenhed gør området til et eftertragtet udflugtsmål og området udnyttes til rekreative aktiviteter, f.eks. vandring og cykling, hvilket bidrager til menneskets sundhed. Natura 2000-planen har til formål at sikre, at de beskyttede naturtyper og arter opnår gunstig naturtilstand på sigt. Natura 2000-planen vil potentielt kunne medføre, at den rekreative udnyttelse af områder, der er udlagt til urørt skov samt ved udtagning af lavbundsarealer, undtagelsesvist og på mindre områder påvirkes. Dette kan ligeledes gøre sig gældende på mindre områder i forbindelse med sikring af hensigtsmæssig drift og pleje af naturarealerne. Planens indsatser kan ligeledes skabe øget fokus på formidling af naturen, til gavn for brugere af området.

1.4.4 Jordbund, vand, luft og klimatiske faktorer

Mulig etablering af ny natur på lavbundsarealer, kan bidrage til at skabe større sammenhæng mellem de eksisterende naturarealer, ligesom randpåvirkningerne af naturen fra tilstødende arealer med landbrugsdrift formentlig vil mindskes. Dette kan potentielt gøre områderne mere robuste over for ekstreme vejrforhold og klimaændringer.

Desuden kan planens indsats om udtagning af lavbundsarealer medvirke til at mindske udledningen af CO₂. Sikring af hensigtsmæssig hydrologi samt udtagning af lavbundsgrunde og udlægning af urørt skov, vil potentielt kunne påvirke jordbunden til at blive vådere, samt reducere mængden af næringsstoffer der udledes til vandmiljøet. Disse indsatser kan således påvirke søer og vandløb positivt og bidrage til realisering af vandområdeplanen for området.

Samtidig kan Natura 2000-planens indsatser om lavbundsprojekter og sikring af hensigtsmæssig pleje, medføre udpining af jordbunden på arealer, der er næringsberigede som følge af nuværende eller tidligere gødsning.

Det vurderes at vedtagelse af planen ikke vil have indflydelse på luftkvaliteten, fordi indsatserne ikke medfører emission af stoffer til luften.

1.4.5 Materielle goder og kulturarv

I dette Natura 2000-område er der bl.a. registreret fredede rundhøje samt flere ikke fredede fortidsminder såsom en vandmølle.

Natura 2000-planens indsats omfatter pleje af de naturtyper, der findes på Natura 2000-områdets udpegningsgrundlag, hvilket potentielt kan påvirke adgangen til og kvaliteten af områder, som har betydning for lokalbefolkningen. Adgangen til naturområder og en højere værdi af naturen er beskrevet under emnerne "Flora, Fauna og Biologisk mangfoldighed", "Befolkningen" og "Menneskets sundhed".

Det vurderes, at realisering af planens indsatser potentielt kan påvirke kulturarv i form af bl.a. pleje af fortidsminder såsom rundhøje.

Det vurderes, at realisering af Natura 2000-planens indsatsprogram ikke vil have nogen væsentlig indflydelse på materielle goder i området, herunder betydning for fortidsminder, bygninger og arkitektur.

1.4.6 Landskab

Natura 2000-området er et meget kuperet og varieret tunneldalssystem omkring vandløbene Egtved Å og Vejle Å. I bunden af dalen findes vandløb med tilgrænsende bræmmer af høje urter. Desuden ligger der partier med ferske enge og moser, herunder habitatnaturtyperne skovbevokset tørvemose (91D0) og rigkær (7230). I området rigkær (7230), surt overdrev (6230), elle- og askeskov (91E0) og ege-blandskov (9260) en meget stor andel af arealet med naturtyperne i den atlantiske biogeografiske region i Danmark, for rigkær (7230) og elle- og askeskov (91E0) endda over 20 % af arealet. Arealer med især surt overdrev (6230), men også kalkoverdrev (6210), tør hede (4030) samt småskove af både løvtræ og nåletræ findes på de tørre partier op af ådalsskrænterne.

Det vurderes, at Natura 2000-planen kan have en påvirkning på landskabet, f.eks. hvis der udtages lavbundsgrunde eller bliver udlagt urørt skov men også ved potentielt mindre pleje og hydrologiske projekter, kan landskabet påvirkes lokalt.

1.4.7 Arter

I området findes bl.a. bilag IV-arterne spidssnudet frø og odder og områdets terrestriske naturtyper er levested for flere forskellige sjældne planter, mosser og svampe herunder de fredede majgøgeurt, bakke-gøgelilje samt hvid sækspore.

Natura 2000-planen vil kunne påvirke forskellige bilag IV-arter, arter på udpegningsgrundlaget, arter som lever i tilstødende områder m.fl., da planen indeholder indsatser til forbedring af habitater og levesteder for arter samt specifikke indsatser med bekæmpelse af invasive arter, sikring af en grundlæggende indsats på hedearaler og udlægning til urørt skov. Herudover vil indsatsen om udtagning af lavbundsjord potentielt have en positiv effekt på levestedet for bæklampret og odder.

1.4.8 Fredninger, fredede områder og vildtreservater

Størstedelen af området er en del af Nybjerg Mølle-fredningen, hvis formål er at bevare de landskabelige værdier og beskytte de naturvidenskabelige interesser, i navnlig geologisk, botanisk og zoologisk henseende. Fredningen tilsigter desuden at give offentligheden øget adgang til området. Natura 2000-planen indeholder indsatser, som kan påvirke natur- og landskabsværdier og beskyttelsen af arter.

Der er ingen fredningsbekendtgørelser eller vildtreservater i området.

1.5 Eksisterende miljøproblemer

Truslerne mod naturværdierne og områdets udpegningsgrundlag er beskrevet i basisanalysen, der danner grundlag for udkast til Natura 2000-planen for området. Planens mål er at sikre udpegningsgrundlaget mod disse trusler herunder prioritering i tilfælde af modstridende naturinteresser.

Deposition af luftbårne kvælstofforbindelser, herunder ammoniak kan påvirke næringsfattige naturtyper. Naturtyperne har forskellig sårbarhed over for kvælstofdeposition. Næringstilførsel på arealer, der grænser lige op til naturarealer, kan påvirke naturindholdet i Natura 2000-områder i dette område gør det sig gældende for naturtyperne surt overdrev (6230) og tidvis våd eng (6410) og søer under 5 ha. Forøget næringsindhold kan medføre, at naturtypens karakteristiske arter forsvinder og erstattes af arter, der favoriseres af det forøgede næringsindhold.

Forøget næringsindhold kan desuden i kombination med manglende drift, medføre at området groer til. Tilgroning med høje græsser, urter og vedplanter forandrer naturen og kan føre til ændringer i vegetationen, således at den naturtypekarakteristiske vegetation erstattes af en mere artsfattig vegetation, der i højere grad præges af mere almindelige, konkurrencesterke arter.

Invasive plantearter er ikke-hjemmehørende arter, der fortrænger naturlig vegetation. Forekomst af invasive arter er en trussel, fordi arterne breder sig hurtigt og udkonkurrerer de arter, der er karakteristiske for naturtyperne. Invasive arter er et mindre problem i surt overdrev (6230) og på de tørre heder (4030).

Fjernelse af hugstmodne træer og dødt ved i skove betyder, at skovene kommer til at rumme relativt få gamle træer og relativt lidt dødt ved, hvilket forringer levesteder for skovtilknyttede arter, herunder bl.a. mange vedboende svampe og biller. Ifølge den seneste artikel 17-afrapportering til EU om habitatnaturtypernes tilstand, mangler der generelt store træer og dødt ved i skovhabitattyper.

Inddæmning og kunstig afvanding med grøfter, dræn eller pumper forandrer naturen og kan føre til ændringer i vegetationen, således at den naturlige, naturtype-karakteristiske vådbundsvegetation ofte erstattes af en vegetation, der i højere grad præges af mere almindelige, konkurrencesterke arter.

1.5.1 Planens påvirkning af truslerne i området

I dette afsnit redegøres der for, om planen, med dens indsatser, potentielt vurderes at forværre eller afhjælpe ovennævnte trusler.

Emissionen af ammoniak fra landbruget reguleres gennem husdyrgodkendelsesloven. Natura 2000-planen rummer ikke indsatskrav for vandkvaliteten, da disse krav fastlægges i vandområdeplanerne.

Natura 2000-planen indeholder en indsats om etablering af og fastholdelse af en hensigtsmæssig drift og pleje på de lysåbne naturtyper. Denne indsats vil medvirke til at bekæmpe tilgroning inden for Natura 2000-området på bl.a. surt overdrev (6230), tidvis våd eng (6410), hængesæk (7140), kildevæld (7220), rigkær (7230). På hedearealer (4030) gennemføres en grundlæggende indsats.

Planen indeholder en indsats om bekæmpelse af invasive arter samt en generel indsats om etablering af og fastholdelse af pleje på de lysåbne naturtyper. Dette vil medvirke til at bekæmpe de invasive arter inden for Natura 2000-området.

For skovnaturtyperne skal sikres en skovnaturtypebevarende drift og pleje og planen indeholder en indsats om at udlægge urørt skov. Disse indsatser forventes at forbedre tilstanden af områdets skove og hermed forbedre levesteder for skovtilknyttede dyr, planter og svampe.

Udtagning af lavbundsjord kan bidrage til sammenhængende arealer, øget robusthed og give mulighed for mere naturlig dynamik. Alt efter beliggenhed, kan det også bidrage til at randpåvirkningerne af naturen, fra tilstødende arealer med landbrugsdrift, mindskes. En sådan udtagning kan ligeledes være til gavn for arter tilknyttet våde naturtyper.

Etablering af hensigtsmæssig hydrologi samt fastholdelse af de indsatser, der er gennemført for at forbedre hydrologien fra 2016-2021, vil bidrage til at stabilisere naturtilstanden og mindske behovet for en vedvarende indsats i de beskyttede naturtyper, der stiller særlige krav til hydrologien herunder elle- og askeskov (91E0), tidvis våde enge (6410) og kildevæld (7220).

1.6 Internationale miljøbeskyttelsesmål

Danmark har tilsluttet sig en række internationale konventioner indeholdende miljøbeskyttelsesmål, hvis indhold i en lang række tilfælde er indarbejdet i lovgivningen. For EU-lovgivningen gælder generelt, at den er implementeret i dansk lovgivning. Danmark har bl.a. ratificeret Ramsarkonventionen og Biodiversitetskonventionen. Biodiversitetskonventionens formål er bl.a. at sikre, at den biologiske mangfoldighed bevares. Formålet med Ramsarkonventionen er at beskytte vådområder med en særlig betydning for fugle. Danmark har udpeget 28 Ramsarområder, der alle indgår i EU's fuglebeskyttelsesområder. Ramsarområderne er dermed en del af det danske Natura 2000-netværk.

Planen er en udmøntning af EU's Habitat- og Fuglebeskyttelsesdirektiv implementeret i dansk lov via Miljømålsloven, lovbekendtgørelse nr. 119 af 26. januar 2017 med senere ændringer. Planen vil sikre, at areal og tilstand af kortlagte naturtyper og levesteder for omfattede arter ikke går tilbage

eller forringes. Samtidig vil der ske en særlig indsats for truede naturtyper og arter, hvilket er afspejlet i indsatsprogrammet i Natura 2000-planerne for tredje planperiode.

1.7 Planens indvirkning på miljøet

Natura 2000-planens indsats vedrører hovedsageligt forbedring af allerede eksisterende og beskyttet natur, idet evt. forbedrede vandforhold for naturarealer og eventuel udtagning af kulstofholdige lavbundslande har en positiv effekt på særligt biodiversitet, men også i forhold til vand- og klimamål.

I tabel 1 herunder er gennemgået planens sandsynlige indvirkning på en række faktorer ifølge lovbekendtgørelse nr. 1976 af 27. oktober 2021, bilag 4.

Der er indledningsvist i den strategiske miljøvurdering redegjort for planens indvirkning på miljøet over landegrænser.

Planens indvirkning på	Påvirkes	Ingen påvirkning	Redegør for indvirkning
Flora, fauna og biologisk mangfoldighed	X		<p>Natura 2000-planen medvirker generelt til at sikre, at flora, fauna og biologiske mangfoldighed bevares og forbedres, idet planen medvirker til at skabe gunstige forhold for naturen.</p> <p>Tilgroning med høje urter, græsser og vedplanter forandrer naturen og kan føre til ændringer i vegetationen, således, at den naturlige, naturtypekarakteristiske vegetation ofte erstattes af en vegetation, der i højere grad præges af mere almindelige, konkurrencestærke arter. I Natura 2000-område N238 vil gennemførelse Natura 2000-planens indsatser med en grundlæggende indsats på hedearealer samt en generel sikring og etablering af hensigtsmæssig drift/pleje og hydrologi, modvirke denne tilgroning og føre til en generel forbedring af naturgrundlaget, og dermed på sigt en forbedring af naturtilstanden på habitatnatur bl.a. tør hede (4030), surt overdrev (6230), tidvis våd eng (6410), hængesæk (7140), kildevæld (7220), rigkær (7230). Indsatsen om, at bekæmpe invasive arter vil ligeledes, have en positiv effekt på områdets naturtyper og arter herunder på de tørre heder (4030) og surt overdrev (6230). Dette vil samtidig sikre en stor del af den § 3 beskyttede natur i området samt bedre</p>

		<p>levesteder for de arter, der lever i tilknytning til disse. Herunder kan nævnes bilag IV-arterne spidssnudet frø og odder samt fredede arter såsom maj gøgeurt, bakke-gøgelilje og hvid sækspore. Hertil kommer en lang række andre sjældne arter f.eks. insekter herunder dagsommerfugle og guldsmede, fugle, vandplanter, mosser og svampe.</p> <p>Græsning vil alt efter intensitet og typen af græssere, potentielt kunne påvirke følsomme forekomster af f.eks. rigkær, surt overdrev og hængesæk. Normalt vil en påvirkning af følsomme forekomster af naturtyper eller levesteder for arter kunne undgås ved at regulere græsningstrykket eller frahegne de følsomme naturtyper og/eller levesteder for arter, der findes i området. I dette område gælder det f.eks. forekomster af hængesæk, som vurderes at være følsom over for pleje med græsning.</p> <p>Udlægning af områder til urørt skov samt udtagning af lavbundsjord, kan bidrage til, at skabe større sammenhæng mellem de eksisterende naturarealer, ligesom randpåvirkningerne af naturen fra tilstødende arealer med landbrugsdrift formentlig vil mindskes. Dette kan alt efter, hvor indsatserne realiseres, have en positiv effekt på flere naturtyper og arter, der lever her. Ved ophør af drift i skoven, vil der over tid ske en ændring i bl.a. mængden af dødt ved og andelen af store træer, hvilket er faktorer, der har betydning for biodiversiteten, da mange insekter, svampe og laver er tilknyttet gamle, rådne og døde træer samt de skovlysninger, der ofte vil forekomme i urørte skove. Indsatserne om, at sikre en skovnaturtypebevarende drift og pleje, samt udlægning af urørt skov vil begge potentielt kunne bidrage til dette. Udlægning af områder til urørt skov, kan desuden bidrage til, at skabe</p>
--	--	--

		<p>større robusthed og sammenhæng mellem de eksisterende naturarealer. Udtagning af lavbundsjarde, etablering af hensigtsmæssig hydrologi samt pleje af naturarealerne kan i enkelte og sjældne tilfælde medføre en negativ påvirkning af enkelte arter eller naturtyper. F.eks. kan en ændring i hydrologien i elle-askeskove (91E0) og skovbevoksede tørvemoser (91D0), hvor disse bliver vådere medføre at bevoksninger visse steder vil gå ud som følge af den ændrede vandstand.</p> <p>Planens indsats om at sikre egnede levesteder for områdets fugle og arter samt udarbejdelse af en national strategi for forvaltning af truede og rødlistede arter bidrager positivt i forhold til forvaltning af arterne.</p> <p>For vurdering ift. specifikke arter henvises til emnet omkring "særlige arter".</p>
Befolkningen	X	<p>Natura 2000-planen har fokus på sikring af den eksisterende udpegede natur i området.</p> <p>For visse arealer vil gennemførelsen af planen betyde, at de vil blive omfattet af en plejeindsats, som vil kunne medføre en ændret drift på arealerne.</p> <p>Planen vurderes at bidrage til at sikre og forbedre naturgrundlaget, hvilket giver mulighed for større naturoplevelser.</p> <p>En evt. udlægning af arealer til urørt skov vil i de statsejede skove ikke ændre på procedurer for håndteringen af risikotræer, ligesom at brandbælter vil blive vedligeholdt de nødvendige steder og det vurderes dermed ikke at have nogen væsentlig indvirkning på befolkningens sikkerhed eller trafikale tilgængelighed.</p> <p>Ændringer af hegning i forbindelse med ændret eller nyetableret pleje, etablering af hensigtsmæssig hydrologi, udlægning af urørt skov</p>

		<p>samt udtagning af lavbundsjord, vil ligeledes potentielt kunne betyde ændrede adgangsforhold i mindre områder, pga. mere fugtige forhold, væltede træer og hegn.</p> <p>Miljøstyrelsen arbejder på en løbende opdatering af oversigt over naturtyper, arter og fugle som findes i væsentlig forekomst i Danmark og om der er behov for yderligere sikring mod forstyrrelser med fokus på træk- og ynglefugle samt pattedyr. Denne indsats vil i mindre områder og på bestemte tidspunkter af året også potentielt kunne medføre en ændring i adgangsforholdene, men påvirkningen vurderes ikke at være væsentlig.</p> <p>Natura 2000-planen indebærer ikke yderligere restriktioner for offentlighedens adgang.</p>
Menneskers sundhed	X	<p>Dele af N238 er et eftertragtet udflugtsmål grundet de store natur- og landskabsværdier, der er i området og udnyttes til rekreative aktiviteter, som bidrager til menneskets sundhed.</p> <p>Planens indsatser om pleje og udlægning af områder til urørt skov samt udtagning af lavbundsjord, vil understøtte og udbygge den gode formidling, der allerede er i området.</p> <p>Planen medvirker til at sikre de beskyttede naturtyper i området således, at naturen her på sigt opnår en god-høj kvalitet. Naturområder af god-høj kvalitet er af betydning for den rekreative udnyttelse af området, og dermed menneskers sundhed og der vil derigennem skabes incitament til en større rekreativ udnyttelse af områderne, med hensyntagen til de natur- og landskabsværdier, der er.</p> <p>Der kan dog jf. beskrivelsen i emnet "Befolkningen" i mindre områder og på visse tidspunkter af året, være en ændret adgang til arealerne.</p> <p>Det vurderes, at gennemførelsen af planen ikke vil være i modstrid med</p>

			<p>hensynene til menneskers sundhed, men i stedet vil bidrage positivt hertil. Sikringen af beskyttet natur vurderes i øvrigt ikke at have en sundhedsmæssig effekt.</p> <p>For yderligere vurdering se også under emnerne "Befolkningen".</p>
Jordbund	X		<p>Natura 2000-planens indsatser om lavbundsprojekter og sikring af hensigtsmæssig pleje kan medføre udpining af jordbunden på arealer, der er næringsberigede som følge af nuværende eller tidligere gødsning, hvilket på sigt kan forbedre naturtilstanden i området. En udpining vil på sigt øge sandsynligheden for indvandring af en artsrig flora og fauna, da en meget stor del af især de sjældnere arter er tilknyttet næringsfattige forhold.</p> <p>Se desuden vurderinger i skemaet under "Vand" og "Flora, fauna og biologisk mangfoldighed".</p>
Vand	X		<p>Natura 2000-planen rummer ikke indsatskrav for vandkvaliteten, da disse krav fastlægges i vandområdeplanerne.</p> <p>Sikring af hensigtsmæssig hydrologi og pleje, samt udtagning af lavbundslande og udlægning af urørt skov vil potentielt kunne få betydning for overflade- og grundvand i form af udledning af en lavere mængde næringsstoffer til vandmiljøet. Dermed vil planen bidrage til realisering af vandområdeplanerne, der sigter mod god miljøtilstand i de danske vandområder. I urørte skove er frit strømmende vand og naturlige fluktuationer i vandstanden vigtige processer, der er med til at skabe variation og dynamik.</p> <p>Dermed vurderes, at indsatserne i planen potentielt kan forbedre vandkvaliteten i tilstødende vandområder.</p>
Luft		X	<p>Det vurderes, at Natura 2000-planens indsatser for forbedring af de</p>

			beskyttede naturtyper og arter ikke vil have indflydelse på luftkvaliteten, fordi indsatserne ikke medfører emission af stoffer til luften.
Klimatiske faktorer	X		Indsatser i Natura 2000-planen, som for eksempel hydrologiprojekter og udtagning af lavbundslande, kan potentielt medvirke til at mindske udledningen af CO ₂ , idet tidligere drænede jorde igen vandmættes, og derfor frigør mindre CO ₂ . Desuden kan indsatserne også gøre områderne mere robuste over for ekstreme vejrforhold og klimaændringer, ved at bidrage til at skabe større sammenhæng mellem de eksisterende naturarealer og evt. mindske randpåvirkningen.
Materielle goder		X	Det vurderes, at indsatser i Natura 2000-planen ikke vil påvirke materielle goder idet at realisering af indsatsprogrammet ikke berører ejendomme eller andre værdier for den brede befolkning eller lokalbefolkninger. Fortidsminder, kulturarvsarealer, og adgangen til naturområder og en højere værdi af naturen er vurderet under emnet "Flora, Fauna og Biologisk mangfoldighed", "Kulturarv, herunder kirker, arkitektonisk arv og arkæologisk arv", "Befolkningen", "Menneskets sundhed" og/eller "Fredninger, Bekendtgørelsesfredninger og vildtreservater".
Landskab	X		Sikring og forbedring af naturgrundlaget, herunder naturplejetiltag, vil øge landskabsværdien ved at give mulighed for et mere varieret landskab bestående af forskellige landskabstyper. Udtagning af lavbundslande samt udlægning til urørt skov vil også kunne føre til ændringer i landskabet. I de urørte skove vil der med tiden ske ændringer i skovstrukturen, hvor der potentielt kan blive flere lysninger, mere våd skov, mere dødt ved og flere store træer som vil opfattes anderledes. En mulig indsats i skovene er, at der kan blive fjernet ikke-hjemmehørende arter, for

			at give plads til hjemmehørende arter. Skovene vil fortsat bevares som skov, hvorved landskabet overordnet ikke vil ændres men lokalt vil det ændre udseende, bl.a. ved at være mere lysåbne.
Kulturarv, herunder kirker, arkitektonisk arv og arkæologisk arv.	X		I dette Natura 2000-område er der bl.a. registreret fredede rundhøje samt flere ikke fredede fortidsminder såsom en vandmølle. Planens indsatser kan lede til lysninger omkring fortidsminder, og medvirker dermed til at sikre kulturarven og vurderes at have en positiv påvirkning på dette. Indsatsprogrammet i Natura 2000-planen berører ikke områder omkring kirker, mindesmærker eller andre menneskabte værdier, hvorfor planen vurderes ikke at påvirke øvrig kulturarv, herunder arkitektonisk og arkæologisk arv.
Arter	X		Planen indeholder en indsats om udtagning af kulstofholdig lavbundsjarde. En udtagning af lavbundsjarde vil, alt efter beliggenhed og omfang af projekterne som endnu ej kendes, potentielt kunne skabe bedre levesteder for bæklampret og odder, men også potentielt kunne påvirke yngle- og rasteområder for bilag IV-arten spidssnudet frø og andre padder. Levestederne vil potentielt kunne ændre karakter og blive vådere. Det vurderes i denne sammenhæng, at en del af Natura 2000-planens øvrige indsatser, vil kunne medføre, at det de generelle forhold for arterne forbedres, f.eks. ved at sikre en hensigtsmæssig drift og hydrologi. Fjernelse af invasive arter samt sikring af hensigtsmæssig drift bl.a. på heder, vil foruden at påvirke naturtyperne positivt også bidrage til at nogle af områdets øvrige arter vil få forbedrede forhold herunder bilag IV-arten odder, en lang række andre fuglearter, der benytter området som yngle- og fourageringsareal samt planter, der er følsomme overfor tilgroning som f.eks.

			hvid sækspore, bakke-gøgelilje og maj gøgeurt.
Fredninger, Bekendtgørelsesfredninger og vildtreservater	X		Størstedelen af området er en del af Nybjerg Mølle-fredningen, hvis formål er at bevare de landskabelige værdier og beskytte de naturvidenskabelige interesser i navnlig geologisk, botanisk og zoologisk henseende. Fredningen tilsigter desuden at give offentligheden øget adgang til området. Natura 2000-planen indeholder indsatser der vurderes, at understøtte og komplimentere denne. Der er ingen fredningsbekendtgørelser eller vildtreservater i området.
Kumulative effekter	X		Natura 2000-planen har til formål at sikre og forbedre naturkvaliteten og habitater for arter på området udpegningsgrundlag. Evt. realisering af indsatsprogrammet i planen kan potentielt medvirke til en kumulativ positiv påvirkning i samspil med konkrete projekter.

Tabel 1. Gennemgang af planens indvirkning på en række miljøforhold.

1.8 Foranstaltninger der modsvarer negativ indvirkning på miljøet

Planen har indvirkning på de faktorer, der er listet i tabel 1. Vedrørende modstridende naturinteresser følger prioriteringen Natura 2000-planens retningslinjer. For så vidt angår modstridende naturinteresser henvises til Natura 2000-planens afsnit 3.3. Se i øvrigt afsnit om grundlag for prioriteringer nedenfor.

Planen indeholder en indsats om, at arbejde for at sikre de lysåbne naturtyper en hensigtsmæssig hydrologi, drift og pleje, hvor hederne (4030) har særligt fokus. Der arbejdes på at opnå størst mulig naturmæssig robusthed og sammenhæng i områdets natur. Der arbejdes desuden for at sikre egnede levesteder for områdets arter samt der planlægges gennemført en særlig indsats mod invasive arter i bl.a. på de tørre heder (4030) og surt overdrev (6230).

Planen indeholder en specifik indsats om udlægning til urørt skov, hvilket kan medføre en ændret adgang til områder i visse perioder af året, hvor jordbunden vil være mere fugtig og besværliggjort af nedfaldne grene og væltede træer uden for stierne. Hvor staten udlægger urørt skov vil adgangen til området blive sikret gennem fortsat vedligeholdelse af veje, stier og friluftsfaciliteter i skovene vil fortsat være tilgængelige. På private arealer der udlægges til urørt skov vil de generelle adgangsregler som følger af Lov om naturbeskyttelse, fortsat gælde. Det vides endnu ikke om og hvor, der eventuelt udlægges urørt skov, men det vil potentielt kunne medføre en påvirkning af elle- og askeskove (91E0) samt skovbevokset tørvemose (91D0), der bliver vådere og hvor bevoksninger visse steder vil gå ud som følge af den ændrede vandstand. Sådant en påvirkning vil f.eks. kunne håndteres ved at følsomme forekomster af naturtypen sikres udeladt af arealet som udlægges til urørt skov.

Planen indeholder en indsats om at sikre sammenhæng i området natur, samt sikre større driftsenheder af lysåbne naturtyper og skovnaturtyper. Ved såvel pleje af eksisterende natur samt udlægning af landbrugsarealer til natur vil dette ske efter aftaler mellem lodsejeren og kommunerne og/eller Naturstyrelsen og mod økonomisk kompensation gennem eksisterende og kommende tilskudsordninger vedrørende plejeindsatser og lavbundsarealer samt aftaler om urørt skov. Planen indeholder en indsats om udtagning af kulstofholdig lavbundsgrunde. En udtagning af lavbundsgrunde vil, alt efter beliggenhed og omfang af projekterne som endnu ej kendes, potentielt kunne påvirke yngle- og rasteområder for bilag IV-arter som f.eks. spidssnudet frø. Levestederne vil potentielt kunne ændre karakter og blive vådere. En negativ påvirkning af levesteder for spidssnudet frø vil kunne undgås ved f.eks. at sikre tilstrækkeligt med egnede raste- og ynglesteder på det tidspunkt projektet realiseres, ligesom en nøje planlægning af anlægsfasen af projektet på bestemte tidspunkter af året, samt evt. brug af paddehegn, vil kunne forebygge ødelæggelse af yngle- og rasteområder, samt påvirkning af bestanden af spidssnudet frø. Evt. etablering af erstatningsbiotoper vil ligeledes kunne sikre opretholdelse af den økologiske funktionalitet for arten.

Græsning vil alt efter intensitet og typen af græssere, potentielt kunne påvirke følsomme forekomster af f.eks. rigkær (7230), surt overdrev (6230) og hængesæk (7140). Normalt vil en påvirkning af følsomme forekomster af naturtyper eller levesteder for arter kunne undgås ved at regulere græsningstrykket eller frahegne de følsomme naturtyper og/eller levesteder for arter, der findes i området. I dette område gælder det f.eks. forekomster af hængesæk (7140), som vurderes at være følsom over for pleje med græsning.

1.9 Miljøvurderingens gennemførelse og grundlag for prioriteringer og valg

Natura 2000-planerne udarbejdes som følge af habitatdirektivets artikel 6. stk. 1, som fastslår, at medlemsstaterne skal iværksætte de nødvendige bevaringsforanstaltninger, hvilket bl.a. kan indebære udarbejdelse af hensigtsmæssige forvaltningsplaner, som er specifikke for lokaliteterne eller integreret i andre udviklingsplaner, relevante retsakter, administrative bestemmelser eller aftaler. I Danmark udarbejdes Natura 2000-planer, som angiver overordnede og konkrete mål for lokaliteterne, indsatsprogram med retningslinjer og evt. mulighed for prioritere mellem forskellige naturtyper og levesteder for arter på udpegningsgrundlaget ved realisering af indsatsprogrammet.

Natura 2000-planen er en overordnet statslig plan, som skal gennemføres gennem frivillige og lokale indsatser. Natura 2000-planen udarbejdes på baggrund af en basisanalyse, der bl.a. præsenterer data, redegør for relevante trusler og naturtilstanden. Natura 2000-planen danner efterfølgende grundlag for udarbejdelsen af en Natura 2000-handleplan. Natura 2000-handleplanen udarbejdes af kommunale og andre ansvarlige myndigheder, og har fokus på de forventede forvaltningsindsatser og initiativer, fordeling af indsatser mellem ansvarlige myndigheder og tidsfølgen for gennemførelsen af indsatserne.

Der kan således ikke i forbindelse med Natura 2000-plan foretage en konkret vurdering af indsatsernes miljøpåvirkning, da Natura 2000-planer ikke fastlægger hvor den konkrete indsats skal gennemføres. Miljøvurderingen er gennemført ud fra tilgængelig viden, bl.a. de oplysninger der fremgår af basisanalysen, udkast til Natura 2000-planen og det nationale overvågningsprogram, NOVANA.

I de seneste basisanalyser (offentliggjort juni 2020) redegøres der for relevante trusler, og dermed at der fortsat er behov for indsatser for at sikres den nuværende naturtilstand og på sigt opfylde habitat- og fuglebeskyttelsesdirektivets mål. I tredje planperiode (2022-2027) er der fokus på at sikre mere naturlige processer og naturens robusthed bl.a. i form af sammenhængende arealer,

udlæg af urørt skov og udtag af kulstofholdige lavbundsjord. Derudover er der fokus på sikring af den eksisterende natur og levesteder bl.a. ved at fortsætte plejen af plejekrævende arealer, bekæmpe invasive arter, afsøge behovet for at udlægge forstyrrelsesfrie zoner og afsøge behovet for fiskeriregulering.

Overvejelserne har ført til, at der i forslag til Natura 2000-planen for Natura 2000-område nr. 238 planlægges gennemført en særlig indsats for heder. Desuden planlægges gennemført en indsats mod invasive arter bl.a. i naturtyperne surt overdrev (6230) og tør hede (4030). Derudover planlægges der en gennemførelse af indsatser, der skal sikre områdets robusthed via udlægning til urørt skov og udtagning af lavbundsjord. Der søges i området at skabe større sammenhæng i naturen og sikre en mere naturlig dynamik i områderne.

Planen har til hensigt at sikre udpegningsgrundlaget og fremmer herved den biologiske mangfoldighed generelt. En målsætning for en bestemt naturtype, fugl eller art vil dog kunne indebære en nedprioritering af andre naturtyper, fugle eller arter. For området er der foretaget følgende valg:

I visse tilfælde kan en udvidelse af rigkær (7230) betyde en indskrænkning af arealet af habitatnaturtyperne skovbevokset tørvemose (91D0) og elle- og askeskove (91E0), hvor disse er opstået ved tilgroning af tidligere lysåbne enge og moser. Hvor der er tale om meget unge birke-, elle- og askeskove (91E0), som enten er plantede eller opstået ved tilgroning af tidligere lysåbne rigkær (7230), prioriteres hensynet til at skabe større sammenhængende arealer med rigkær (7230). Rydning af elle- og askeskove (91E0) til genskabelse af rigkær (7230) kan ske under forudsætning af, at arealet af skovnaturtypen opretholdes på nationalt biogeografisk niveau. Gamle og veludviklede forekomster af elle- og askeskov (91E0) og skovbevoksede tørvemoser (91D0) bevares.

1.10 Overvågning

Resultatet af Natura 2000-indsatsen i forhold til udpegningsgrundlag og naturtilstanden bliver fulgt op på gennem det nationale overvågningsprogram, NOVANA, som Miljøministeriet er ansvarlig for. Desuden afrapporterer Danmark bevaringsstatus vedr. habitat- og fuglebeskyttelsesdirektivet til EU-kommissionen hvert 6 år.

Basisanalysen bygger på kortlægningsdata og udgør det nuværende vidensgrundlag om status for områdets udpegningsgrundlag i forbindelse med Natura 2000-planlægningen. Basisanalysen gennemgår systematisk udpegningsgrundlaget med en beskrivelse af status for hver enkelt art, fugl og naturtype. Det er hensigten, at denne analyse opdateres i forbindelse med fremtidige planperioder.

Resume

Strategisk MiljøVurdering for forslag til Natura 2000-plan 2022-2027 for Egtved Ådal (nr. 238).
Miljøvurderingen sammenfatter Natura 2000-planforsalgets påvirkning af miljøet

Miljøstyrelsen
Tolderlundsvej 5
5000 Odense C

www.mst.dk